

P. S. SCIENCE & H. D. PATEL ARTS COLLEGE, KADI

Internal Examination

B.A. Semester - VI

[Mark : 40

14-3-2017]

Sanskrit : CC-607

[11-00 to 12-45

सांख्यकारिका - श्रीईश्वरकृष्णः ।

1. नीचेनी कारिकाओ सालुवाए समजावो. (गमे ते त्रण)

12

(1) प्रतिविषयाध्यवसायो दृष्टं त्रिविधमनुमानमाख्यातम् ।

तल्लिङ्गलिङ्गिपूर्वकं आप्तश्रुतिराप्तवचनं तु ॥

(2) असदकरणादुपादानग्रहणात् सर्वसम्भवाभावात् ।

शक्तस्य शक्यकरणात् कारणभावाच्च सत्कार्यम् ॥

(3) प्रीत्यप्रीतिविषादात्मकाः प्रकाशप्रवृत्ति नियमार्थाः ।

अन्योन्याभिभवाश्रयजननमिथुनवृत्तयश्च गुणाः ॥

(4) जननमरणकरणानां प्रतिनियमाद् अयुगपत्प्रवृत्तेश्च ।

पुरुषबहुत्वं सिद्धं त्रैगुण्यविपर्ययाच्चैव ॥

(5) अध्यवसायो बुद्धिधर्मो ज्ञानं विराग ऐश्वर्यम् ।

सात्त्विकमेतद् रूपं तामसमस्माद् विपर्यस्तम् ॥

(6) एते प्रदीपकल्पाः परस्परविलक्षणा गुणविशेषाः ।

कृत्स्नं पुरुषस्यार्थं प्रकाशय बुद्धौ प्रयच्छन्ति ॥

[P.T.O.]

2. પ્રકૃતિના અસ્તિત્વને સિદ્ધ કરતી દલીલો ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.

અથવા

16

2. ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે)

- (1) દુઃખત્રય
- (2) વ્યક્તનું સ્વરૂપ
- (3) પ્રમાણવિચાર
- (4) લિંગશરીર
- (5) પદાર્થની અનુપલબ્ધિનાં કારણો.
- (6) સર્ગરચના (સૃષ્ટિ પ્રક્રિયા)

3. નીચેનામાંથી ગમે તે છ ના પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યોમાં જવાબ આપો. 12

- (1) સાંખ્ય મુજબ દુઃખો કેટલા છે ? કયા કયા ?
- (2) જ્ઞાનેન્દ્રિયો કેટલી છે ? કઈ કઈ ?
- (3) સાંખ્ય મુજબ શેના જ્ઞાનથી મોક્ષ સંભવે છે ?
- (4) ત્રણ ગુણોનાં નામ અને તેમનાં કાર્ય જણાવો.
- (5) અનુમાન એટલે શું ? તેના પ્રકારો જણાવો.
- (6) પ્રત્યક્ષ પ્રમાણ એટલે શું ? તે શેના વડે પ્રાપ્ત કરી શકાય છે ?
- (7) અવ્યક્તના લક્ષણો કેટલાં છે ? કયાં કયાં ?
- (8) સંધિના પ્રકારો કેટલા છે ? કયા કયા ?
- (9) મધૂત્સવઃ અને લઘૂર્મિઃ ની સંધિ છોડો.
- (10) મહૈશ્વર્યમ્ અને પરમાત્મા ની સંધિ છોડો.